

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра романо-германських та східних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Професор з науково-методичної
кафедри

О.Б.Жильцов

20 15 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретична граматики
(німецька мова)

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (німецька))

Галузь знань 0203 Гуманітарні науки

Гуманітарний інститут

*Годились відповідати
робочому навчальному
плану*

2014 – 2015

Робоча програма. Теоретична граматика (німецька мова) для студентів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (Мова і література (німецька)), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2014 року – 24 с.

Розробник: Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри романо-германських і східних мов.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романо-германських та східних мов
 Протокол від. “27” серпня 2014 року № 7

Завідувач кафедри романо-германських та східних мов

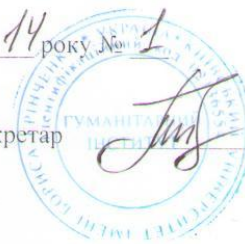
С. Лахтіонова (К.М. Лахтіонова)

“ ” 20 року

Схвалено методичною Вченою радою Гуманітарного інституту

Протокол від. “23” вересня 2014 року № 1

Вчений секретар

(Т.Л. Видайчук)

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра романо-германських і східних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

“ О.Б.Жильцов
20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА

(НІМЕЦЬКА МОВА)

напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література
(німецька)

галузь знань 0203 Гуманітарні науки
освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»
Гуманітарний інститут

2013–2014 рік

Робоча програма з дисципліни «Теоретична грамати́ка (німецька мова)» для студентів за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька), галузі знань 0203 Гуманітарні науки, 2013 року- 24 с.

Розробники: кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри романно германських і східних мов Шапочкіна Ольга Володимирівна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри романо -германських і східних мов

Протокол від. “11”жовтня 2013 року № 2

Завідувач кафедри романо-германських і східних мов

 (підпис) (К.М. Лахтіонова)
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту

Протокол від. “11” жовтня 20 13 року № 2

Вчений секретар (Видаичук Т.Л.)

(підпис) (прізвище та ініціали)

©Шапочкіна О.В., 2013 рік
©КУБГ, 2013 рік

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
4. ПРОГРАМА КУРСУ
5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
6. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА
8. ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА
9. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ
12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ
13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
14. ДОДАТКИ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка кваліфікованого вчителя іноземної мови передбачає володіння ним теоретичними основами системи мови, що зумовлює необхідність вивчення студентами теоретичних основ граматики як необхідної умови для глибокого та повного володіння іноземною мовою, що вивчається.

Мета курсу полягає у тому, щоб сформувати систему знань студентів з теоретичної граматики німецької мови та ознайомити їх з ключовими поняттями, термінами.

Завданнями курсу є:

- забезпечити засвоєння студентами системи знань з теоретичної граматики німецької мови;
- забезпечити володіння студентами термінологією, ключовими поняттями теоретичної граматики німецької мови;
- ознайомити студентів із основними напрямками розвитку сучасної німецької граматики;
- сформувати готовність до подальшої самостійної роботи з опанування теоретичної граматики німецької мови.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати:** сутність та зміст граматичних категорій, їх типологію, класифікацію, сфери вживання та **вміти:** вільно орієнтуватися у термінології з курсу; швидко наводити приклади; осмислено здійснювати переклад запропонованих термінів, тез; відмінювати граматичні категорії.

Теоретичний курс граматики будується за принципом лекційно-практичних занять німецькою мовою. Окремі теми курсу опрацьовуються студентами самостійно за допомогою рекомендованої літератури, методичних матеріалів та окремих посібників.

Контроль знань студентів здійснюється опитуванням на семінарських заняттях, бесідою по темах, опрацьованих студентами самостійно. Курс завершується двома контрольними роботами у вигляді тестів: тести з морфології та тести з синтаксису, та заліком з теоретичної граматики.

Дисципліна «Теоретична граматика (німецька мова)» є складовою загального курсу і має спільну з іншими дисциплінами (модулями) форму контролю. Курс читається німецькою мовою.

2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	
Кількість кредитів 3	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020303 Філологія. Мова і література (німецька) (шифр і назва)		
Модулів 1	Спеціальність (професійне спрямування): Вчитель німецької мови та зарубіжної літератури	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>презентація</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 108		5-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента - 36	Освітньо-кваліфікаційний рівень: “Бакалавр”	Лекції	
		14 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання: 4 год.	
		Вид контролю: Модульний контроль – 4 год. Екзамен – 36 год..	

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	<u>денна форма</u>					
	усього	у тому числі				
		л	с	мк	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1 Основи теоретичної граматики німецької мови						
Змістовий модуль 1. Морфологічна система німецької мови						
Тема 1. Граматика та її предмет. Морфологія та синтаксис. Граматичне значення, форма та категорія.	11	2	2		2	5
Тема 2. Граматичні форми слів. Морфологічний склад слів. Частини мови.	9	2	2			5
Тема 3. Дієслово. Граматичні категорії дієслів. Вербальна категорія часу дієслів. Категорія модальності та категорія genera verbi.	9	2	2			5
Тема 4. Іменник. Артикль. Їх граматичні категорії.	9	2	2			5
Тема 5. Семантично-структурні класи та категорії прикметників.	9	2	2	2		5
Разом за змістовим модулем 1	47	10	10		2	25
Тема 1. Предмет синтаксису. Проблематика визначення речень.	11	2	2		2	5
Тема 2. Порядок слів у німецькому реченні. Рамкова конструкція.	10	2	2			6
Разом за змістовим модулем 2	21	4	4	2	2	11
Усього годин	72+36	14	14	4	4	36
ІНДЗ			-	-		-
Усього годин	108	14	14	4	4	36

4. ПРОГРАМА КУРСУ

Змістовий модуль I. Морфологічна система німецької мови

Тема 1.

Граматика та її предмет. Морфологія та синтаксис. Граматичне значення, форма та категорія.

Grammatik und ihr Gegenstand. Morphologie und Syntax. Die grammatische Bedeutung, grammatische Form und grammatische Kategorie

Основні поняття теми: граматика, граматична категорія, морфологія, синтаксис, артикль, означений артикль, неозначений артикль, нульовий артикль.

Два основних значення терміну "граматика": онтологічне та гносеологічне. Трактатування поняття "граматика" як теорії; місце граматики, як вчення про граматичну будову мови, в загальній теорії мови. Місце граматики, як науки, в системі лінгвістичної підготовки майбутнього вчителя: опора на інші теоретичні курси та на курс практичної граматики.

Співвідношення поняття "граматична будова мови" з поняттям "рівень мови", співвідношення морфології та синтаксису.

Співвідношення граматики як будови мови з іншими сторонами та аспектами мовної системи; взаємозв'язок та взаємодія граматики і лексики, синхронна та діахронна граMATика.

Основні короткі відомості з історії розвитку наукової граматики німецької мови. Сучасні напрямки у вітчизняній та зарубіжній граматичній теорії: функціональна граMATика; граMATика, орієнтована на зміст; структурна граMATика; комунікативна граMATика; граMATика тексту.

Основні поняття та загальні питання граматичної теорії. Граматичне значення: його характер та його відмінність від лексичного значення. Граматична форма, синтетичні та аналітичні форми. Граматична категорія, її характеристика; морфологічні та синтаксичні категорії. Опозиція як спосіб буття граматичної категорії; бінарні та багаточленні опозиції. Транспозиція як нейтралізація опозицій; роль внутрішнього та зовнішнього контексту. Парадигма як засіб організації граматичної категорії; мікропарадигма та макропарадигма; поняття дефектності парадигми, причини дефектності парадигми. Поняття моделі і оригіналу; зв'язок граматичної моделі з лексикою. Граматична багатозначність, синонімія, омонімія. Проблема варіативності в граматиці. Загальні відомості з методики граматичного аналізу: трансформаційний, дистрибутивний, компонентний аналіз.

Література: основна – 1,5; додаткова – 2.

Тема 2.

Граматичні форми слів. Морфологічний склад слів. Частини мови.

Die grammatischen Formen des Wortes. Der morphologische Formenbestand des Wortes. Die Wortarten (Redeteile)

Основні поняття теми: частина мови, граматична форма, повнозначні частини мови, службові частини мови.

Предмет морфології: морфологія як вчення про граматичний аспект слова, будова форм слова, словоформи, граматичні класи слів (частини мови), їх граматичні категорії і парадигми. Морфологія як техніка синтаксису. Морфеміка як вчення про компоненти форми слова, які мають граматичне значення. Поняття морфеми, види морфем (лексична, словотворча, граматична); морф і аморф; морфологічний "нуль", пустий морф; морфологічна будова форми слова в німецькій мові. Загальні питання: поняття частини мови, її дефініція; ознаки частини мови; ознаки автосемантичних і синсемантичних слів; принципи

формування граматичних класів слів (семантичний, морфологічний, синтаксичний, позиційний, комплексний). Дискусійні питання теорії класів слів; причини розбіжностей між різними класифікаціями. Класифікація частин мови в різних сучасних граматиках німецької мови. Принцип поля в організації граматичних класів слів: ознаки центральних та периферійних слів. Взаємоперехід елементів класів слів як прояв синхронічної динаміки. Роль субстантивації в німецькій мові. Граматична омонімія частин мови.\

Література: основна –2,4; додаткова –2.

Тема 3.

Дієслово. Граматичні категорії дієслів. Вербальна категорія часу дієслів. Категорія модальності та категорія genera verbi.

Das Verb (Zeitwort). Verbs. Die grammatischen Kategorien des Verbs. Die verbale Kategorie der Zeit. Die verbale Kategorie des Modus. Die Modalität. Die grammatische Kategorie des Genus (der Genera verbi).

Основні поняття теми: дієслово, стандартне дієслово, нестандартне дієслово, модальність, презенс, перфект, імперфект, плюсквамперфект, футурум, активний стан дієслова, пасивний стан дієслова, статив, поле пасивності.

Загальна характеристика дієслова як граматичного класу слів: місце в системі класів слів, функції в реченні. Принципи класифікації дієслів. Морфологічна класифікація: стандартні (слабкі) і нестандартні (всі інші); співвідношення стандартних і нестандартних дієслів; різні принципи субкласифікації сильних дієслів сучасної німецької мови.

Семантично-функціональна класифікація: дієслова із значенням діяльності, процесу, стану та їх субкласифікація; дієслова повнозначні, допоміжні, функціональні, копулятивні, модальні дієслова.

Синтаксична класифікація дієслів: суб'єктні та об'єктні, транзитивні й інтранзитивні; нові синтаксичні класифікації, пов'язані з теорією валентності.

Класифікація дієслів за характером дії; відсутність граматичної категорії виду в німецькій мові; поняття аспекту дієслова.

Категорія репрезентації: особові й неособові форми дієслова; місце неособових форм у системі класів слів. Неособові (іменні) форми дієслова: інфінітив, його види, дієслівні та іменні ознаки, функції, субстантивація інфінітива; дієприкметники (партицип I; партицип II), дієслівні й іменні особливості, функції, лексичні обмеження дієприкметників у ролі означень, ад'єктивація та субстантивація дієприкметників.

Категорія часу. Значення категорії часу, її співвідношення з понятійною категорією часу; абсолютне й відносне значення часу. Форми вираження часових значень. Опозиції в системі часових форм. Транспозиції часових форм; контекстуальні та системні синоніми форм часу; багатозначність форм; функції часових форм.

Граматична категорія стану. Сучасні інтерпретації категорії стану. Значення та форми категорії: актив, пасив з дієсловом werden, статив (дієслово sein та

партицип II), рефлексив. Значення категорії стану як синтаксичної конверсії трансформації. Тричленний, двочленний пасив, безсуб'єктна форма. Співвідношення агенсу і пацієнсу та синтаксичних суб'єкта та об'єкта. Лексична база категорії стану: дефектність парадигми та її причини. Тлумачення проблеми стативу. Поле пасивності.

Граматичні категорії особи та числа: їх значення і форми; структура категорії особи та числа; склад парадигм. Лексична обмеженість категорії особи, її причини; дефектність парадигм та багатозначність дієслова.

Взаємозв'язок та взаємодія граматичних категорій дієслова.

Граматична категорія способу, її місце в полі модальності. Опозитивна структура категорії способу, значення форм способу. Транспозиція членів опозитивного відношення; випадки нейтралізації опозиції. Характеристика трьох членів категорії способу: індикатив, кон'юktiv I (презентні форми) і кон'юktiv II (претеритальні форми), їх значення та сфери вживання; імператив, його парадигма, функціонування, конкурентні форми, лексичні обмеження імперативу.

Література: основна –2,5; додаткова –2.

Тема 4.

Іменник. Артикль. Їх граматичні категорії.

Das Substantiv.Semantisch-strukturelle Klassen der Substantive. Grammatische Kategorien des Substantivs.Der Artikel und grammatische Kategorien des Substantivs

Основні поняття теми: іменник, відмінок, число, артикль, субстантивізація.

Загальна характеристика іменника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі частин мови, функції в реченні. Класифікація іменників за субкатегоріальними значеннями та її граматична характеристика. Морфологічне й синтаксичне значення субкласів іменників.

Категорії іменника. Суто граматичні категорії відмінювання іменника: категорія числа та категорія відмінку. Число: сутність; значення; форми вираження; опозиція та можливості транспозиції її протичленів; лексична база категорії числа, причини лексичних обмежень; вмотивовані та невмотивовані обмеження. Категорія відмінку: її значення та структура; синонімія відмінків; синтаксичне значення та функції відмінків; проблема типів відмінювання іменників. Зв'язок категорії числа й відмінку.

Класифікаційна ознака іменника - категорія граматичного роду: її структура, формальні показники, граматичне значення; семантична вмотивованість (невмотивованість) граматичного роду; значення роду для відмінювання іменників; стилістичне використання граматичного роду. Категорія означеності /неозначеності: значення категорії та артикль як засіб вираження категорії означеності/неозначеності; інші засоби вираження означеності /неозначеності. Слова з функціями артикля. Індивідуалізуюче та генералізуюче значення іменника.

Література: основна –3,4 ; додаткова –1.

Тема 5.

Прикметник. Семантично-структурні класи та категорії прикметників.

Das Adjektiv. Semantisch-strukturelle Klassen und grammatische Kategorien der Adjektive

Основні поняття теми: прикметник, відмінок, ступінь порівняння прикметника.

Загальна характеристика прикметника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі класів слів, функції в реченні. Семантико-структурні класи прикметника (якісні та відносні) і їх субкласи. Синтаксична класифікація прикметника. Проблема короткої та повної форми.

Граматичні категорії прикметника. Категорія ступенів порівняння як спеціальна граматична категорія прикметника; її семантика і структура; лексична база; способи утворення порівняльного та вищого ступеню; абсолютне та відносне вживання протичленів опозиції категорії ступенів порівняння; їх транспозиція.

Категорії числа і відмінку прикметників у порівнянні з граматичними категоріями іменника; функції закінчень; рід прикметників; типи відмінювання прикметників.

Загальна характеристика прикметника як граматичного класу слів: категоріальне значення, місце в системі класів слів, функції в реченні. Семантико-структурні класи прикметника (якісні та відносні) і їх субкласи. Синтаксична класифікація прикметника. Проблема короткої та повної форми.

Граматичні категорії прикметника. Категорія ступенів порівняння як спеціальна граматична категорія прикметника; її семантика і структура; лексична база; способи утворення порівняльного та вищого ступеню; абсолютне та відносне вживання протичленів опозиції категорії ступенів порівняння; їх транспозиція.

Категорії числа і відмінку прикметників у порівнянні з граматичними категоріями іменника; функції закінчень; рід прикметників; типи відмінювання прикметників.

Література: основна –1,4 ; додаткова –1.

Змістовий модуль 2. Синтаксис німецької мови.

Тема 1.

Предмет синтаксису.Проблематика визначення речень.

Syntax, ihr Gegenstand. Das Problem der Satzdefinition.

Основні поняття теми: синтаксис, окличне речення, розповідне речення, питальне речення, складносурядне речення, складнопідрядне речення.

Синтаксис як вчення про словоформу в потоці мовлення, словосполучення, речення, надфразну єдність, граматичні особливості тексту. Речення як основна одиниця синтаксису. Поняття синтаксичної парадигми. Поняття синтаксичного зв'язку та його види; сфери функціонування предикативних відношень підрядності, сурядності.

Синтаксичні граматичні категорії, їх види і співвідношення з морфологічними граматичними категоріями.

Речення як номінативно-комунікативна одиниця - головна одиниця синтаксису; номінативний, комунікативний і прагматичний аспект речення;

семантична структура речення як сукупність номінативного значення та окремих комунікативно-прагматичних категорій речення; речення та мовленнєвий акт; прямі й непрямі мовленнєві акти; співвідношення понять "речення" і "висловлювання"; співвідношення словосполучення, речення, надфразної єдності.

Предикативність як основна ознака речення; різні тлумачення речення; вербоцентрична та суб'єктно-предикатна концепція речення; категорії речення: модальність, темпоральність, аффірмативність, негативність; двоскладове, односкладове та фразеологізоване речення; головні ознаки німецького речення.

Моделювання речення: поняття моделі речення; моделювання на основі вербоцентричної та суб'єктно-предикатної теорії речення; моделі формально-морфологічні та семантичні; відношення між цими моделями; вплив субкатегоріальної семантики слів на реалізацію моделі речення.

Парадигма у синтаксисі: поняття синтаксичної парадигми; парадигма простого речення.

Класифікація простих речень за різними критеріями: розповідні, питальні, наказові, окличні; нейтральні та емоційно забарвлені; поширені та непоширені; повні і неповні; дієслівні та іменні; особові, загально-особові, неозначено-особові, безособові; стверджувальні та заперечні; засоби вираження заперечення - явні та латентні.

Складне речення як цілісна семантико-синтаксична одиниця; синтаксичний статус конститuentів складного речення; поняття цілісного та елементарного речення.

Види складного речення: складносурядне та складнопідрядне; синтаксичні зв'язки між конститuentами складних речень.

Складносурядне речення (паратак西斯): складносурядні речення і послідовність простих речень, їх різниця; роль інтонації та пунктуації в оформленні складносурядного речення; семантика відношень між елементарними реченнями в складносурядному комплексі; семантичні типи складносурядних речень і засоби їх зв'язку; порядок слів.

Складнопідрядне речення (гіпотак西斯). Особливості синтаксичного зв'язку між головними та підрядними реченнями; автосемантів та синсемантів (формальна і семантична); головної і підрядної частини речення; ознаки підрядного речення; засоби зв'язку між елементарними реченнями; кореляти; традиційна класифікація підрядних речень за різними критеріями: за місцем підрядної частини по відношенню до головної; за засобом зв'язку; за семантикою та синтаксичною функцією. Моделювання складнопідрядних речень. Полісемія та синонімія підрядних сполучників. Прагматика складнопідрядного речення. Багатоланкове речення. Складносурядне речення, що містить підрядність; різні види комбінування паратак西斯у і гіпотак西斯у; різновиди ускладнених видів підрядності.

Література: основна –3,4 ; додаткова –1

Тема 2.

Порядок слів у німецькому реченні. Рамкова конструкція.

Die Wortfolge (Wortstellung) im Deutschen. Die Rahmenkonstruktion

Основні поняття теми: порядок слів, прямий порядок слів, інвертований порядок слів.

Традиційна теорія членів речення: головні і другорядні члени речення; зв'язок між ними; опозиції членів речення; морфологічна характеристика та концепція польової структури другорядних членів речення; дискусійні питання теорії членів речення; недосконалість аналізу за членами речення.

Порядок розташування елементів німецького речення (слів та слівформ): структура, семантична та комунікативна вмотивованість; топологічні схеми німецького дієслівного речення та їх функції; рамкова конструкція в реченні, інфінітивному звороті та в групі іменника: повна й неповна рамка, відсутність рамки; структурні та семантико-стилістичні причини порушення рамкової конструкції; ізоляції члена речення.

Література: основна –1,2 ; додаткова –1.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ “ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА (НІМЕЦЬКА МОВА) ”

Разом – 108 год., лекції - 14 год, семінарські – 14 год , індивідуальна робота – 4 год, модульний контроль – 4 год., самостійна робота - 36 год, екзамен – 36 год.

Види діяльності	Зміст						
Дати (місяці)	вересень-жовтень					листопад-грудень	
Назва модуля	Морфологічна система німецької мови					Синтаксис німецької мови.	
Кількість балів за модуль	84					65	
Теми лекцій	1. Граматика та її предмет. Морфологія та синтаксис.Граматичне значення, форма та категорія					6. Предмет синтаксису.Проблематика визначення речень.	
	2. Граматичні форми слів. Морфологічний склад слів. Частини мови.						
	3. Дієслово. Граматичні категорії дієслів. Вербальна категорія часу дієслів. Категорія модальності та категорія genera verbi						
	4. Іменник. Артикль. Їх граматичні категорії.					7. Порядок слів у німецькому реченні. Рамкова конструкція.	
	5. Прикметник. Семантично-структурні класи та категорії прикметників						
Кількість балів за присутність на лекції	1	1	1	1	1	1	1
Теми семінарів	1. Повнозначні частини мови: дієслово.					5. Субординовані та координовані сполучники.	
	2. Класифікація часових форм дієслів.					6. Складносурядний та складнопідрядний типи зв'язку у реченні.	
	3. Повнозначні частини мови: іменник, прикметник.						
	4. Службові частини мови.					7. Усталений порядок слів у німецькому реченні.	

Кількість балів за присутність на семінарі	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарі	10	10	10	10	10	10	10
Самостійна робота	5x2				5		
ПМК	25				25		
ІНДЗ	30						
Екзамен	40						
Загальна кількість	179						

6. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Повнозначні частини мови: дієслово. <i>План:</i> 1. Тренувальні вправи з теми «Означений артикль». 2. Тренувальні вправи з теми «Неозначений артикль». 3. Тренувальні вправи з теми «Нульовий артикль». <i>Література: основна –1,3; додаткова –1,2,3.</i>	2
2	Класифікація часових форм дієслів. <i>План:</i> 1. Тренувальні вправи з теми «Теперішній час дієслів». 2. Тренувальні вправи з теми «Минулий час дієслів». 3. Тренувальні вправи з теми «Давньоминулий час дієслів». 4. Тренувальні вправи з теми «Майбутній час дієслів». 5. Тренувальні вправи з теми «Пасивний стан дієслів». 6. Тренувальні вправи з теми «Умовний спосіб дієслів». <i>Література: основна –2,5; додаткова –1,2,3.</i>	2
3	Повнозначні частини мови: іменник, прикметник. <i>План:</i> 1. Тренувальні вправи з теми «Іменник». 2. Тренувальні вправи з теми «Прикметник». 3. Тренувальні вправи з теми «Числівник». 4. Тренувальні вправи з теми «Прислівник».	2

	5. Тренувальні вправи з теми «Займенник». <i>Література: основна – 1,4; додаткова –1,2,3.</i>	
4	Службові частини мови. <i>План:</i> 1. Тренувальні вправи з теми «Частка» 2. Тренувальні вправи з теми «Сполучник». 3. Тренувальні вправи з теми «Прийменник» <i>Література: основна –4,5; додаткова –1,2,3.</i>	2
5	Субординовані та координовані сполучники. <i>План:</i> 1. Тренувальні вправи з теми «Просте речення. Порядок слів». 2. Тренувальні вправи з теми «Складносурядне речення». 3. Тренувальні вправи з теми «Складнопідрядне речення». <i>Література: основна –1,5; додаткова –1,2,3.</i>	2
6	Складносурядний та складнопідрядний типи зв'язку у реченні. <i>План:</i> 1. Тренувальні вправи з теми «Складносурядне речення». 2. Тренувальні вправи з теми «Складнопідрядне речення». <i>Література: основна –3,5; додаткова –1,2,3.</i>	2
7	Усталений порядок слів у німецькому реченні. <i>План:</i> 1. Прямий порядок слів. 2. Інвертований порядок слів. 3. Довільний порядок слів. <i>Література: основна –4,5; додаткова –1,2,3.</i>	2
	Разом	14 год.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійно скласти **термінологічний глосарій** з курсу та вивчити його напам'ять. Кількість термінів до 300 слів. Вивчити укладену термінологію з курсу.

Вимоги до термінологічного глосарію:

- терміни подавати у алфавітному порядку;
- розподілити терміни у відповідності із темами, що вивчаються;
- позначати артикль та множину іменників;
- зазначити переклад терміну українською мовою в дужках;
- тлумачення терміну зазначити німецькою мовою.

Карта самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення термінологічного мінімуму та складання глосарію до лекцій 1-3	12
2	Вивчення термінологічного мінімуму та складання глосарію до лекцій 4-5	12
3	Вивчення термінологічного мінімуму та складання глосарію до лекцій 6-7	12
	Разом 15 балів	36 од.

8.ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Підготовка **презентації** з використанням Смарт-дошки (обсяг презентації – 15-20 слайдів):

Тематика проектів:

1. Артикль. Форми, функції та вживання в німецькій мові. Artikel. Formen, Funktionen und Gebrauch im Deutschen.
2. Іменник. Відміни іменників. Deklinationen der Substantive.
3. Іменник. Під іменників. Substantiv. Das Geschlecht der Substantive. Множина іменників. Substantiv. Pluralbildung der Substantive.
4. Прикметник. Відмінювання прикметників. Adjektiv. Deklinationen der Adjektive. Ступені порівняння прикметників. Komparation der Adjektive im Deutschen.
5. Займенник. Види та відмінювання займенників. Pronomen. Typen und Deklinieren der Pronomen.
6. Прийменник. Види прийменників. Präpositionen. Typen der Präpositionen.
7. Числівник. Класифікація та вживання числівників німецької мови. Zahlwort in der deutschen Sprache. Klassifikation und Gebrauch.

8. Прислівник. Класифікація та вживання прислівників німецької мови. Adverb in der deutschen Sprache. Klassifikation und Gebrauch.
9. Система часових форм дієслова. Das System der Zeitformen im Deutschen: Präsens, Perfekt, Imperfekt, Plusquamperfekt, Futur I.
10. Форми та вживання дієслів німецької мови у пасивному стані. Formen und Gebrauch der Passivkonstruktionen im Deutschen.
11. Номінальні форми дієслів. Інфінітивні конструкції німецької мови. Die Nominalformen des Verbs. Benutzung der Infinitivformen in der deutschen Sprache.
12. Номінальні форми дієслів. Вживання дієприкметників та дієприслівників у німецькій мові. Die Nominalformen des Verbs. Verwendung der Partizipien im Deutschen.
13. Умовний спосіб дієслів першої сфери використання. Творення та вживання. Konjunktiv I. Formen und Benutzung in der deutschen Sprache.
14. Умовний спосіб дієслів другої сфери використання. Творення та вживання. Konjunktiv II. Formen und Benutzung in der deutschen Sprache.
15. Просте речення. Типи речень. Порядок слів у простому реченні. Der einfache Satz: Aussagesatz, Fragesatz, Aufforderungssatz. Stellung der Nebenglieder des Satzes.
16. Неозначено-особові та безособові речення. Die unbestimmt-persönlichen Sätze mit dem Pronomen man und die unpersönlichen Sätze.
17. Складне речення. Складносурядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzreihe. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache.
18. Складне речення. Складнопідрядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Objektsatz, Kausalsatz, Temporalsatz.
19. Складне речення. Складнопідрядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Finalsatz, Attributsatz, Bedingungssatz.
20. Складне речення. Складнопідрядне речення. Типи та вживання в німецькій мові. Der zusammengesetzte Satz. Satzgefüge. Arten und Verwendung in der deutschen Sprache: Konzessivsatz, Vergleichssatz, Konsekutivsatz.

Карта індивідуального завдання студента

<i>Вид</i>	<i>Академічний контроль</i>	<i>Бали</i>	<i>Термін виконання (місяці)</i>
Підготовка презентації за обраною темою	Захист ІНДЗ	30 балів	грудень

Критерії оцінювання індивідуального завдання

№	Критерії оцінювання роботи	Максимальна
----------	-----------------------------------	--------------------

п/п		кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання плану презентації	2
2.	Мовна правильність оформлення презентації	3
3.	Інформативність викладеного матеріалу	2
4.	Представлення на другому слайді 15 нових слів з перекладом	3
5.	Змістовність, чіткість, мовна правильність усного представлення презентації	5
6.	Дотримання акценту у вимові доповідача	3
7.	Використання нової лексики при усному представленні презентації	3
8.	Наявність завдань для аудиторії	4
9.	Наявність схем, таблиць, прикладів тощо	2
10.	Орфоепічна та орфографічна грамотність	3
Разом		30 балів

Шкала оцінювання індивідуального завдання

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	24-30	Відмінно
Достатній	16-23	Добре
Середній	8-15	Задовільно
Низький	0-7	Незадовільно

9. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень студентів денної форми навчання має таку структуру:

1. Поточний контроль:

- усне опитування;
- тестування;
- дискусія.

2. Підсумковий контроль:

- модульна контрольна робота;
- захист ІНДЗ.

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного
(модульного) контролю**

	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування практичних занять	1	7	7
3.	Робота на семінарському занятті	10	7	70
4.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	3	15
5.	Виконання ІНДЗ	30	1	30
6.	Модульний контроль	25	2	50
	Максимальна кількість балів	179		
	Коефіцієнт розрахунку рейтингових балів	3		

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод лекцій, виконання творчих завдань (ІНДЗ), пошук в Інтернеті, метод перекладу автентичних джерел, використання комп'ютерних технологій, метод синхронного перекладу, тестування.

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- авторські конспекти лекцій з дисципліни «Теоретична граматика» (німецька мова);
- авторський глосарій до лекційного курсу з дисципліни;
- навчальна та робоча навчальна програми з дисципліни;
- роздаткові матеріали до лекцій та практичних занять;
- презентації лекційного курсу у форматі PowerPoint;
- модульні контрольні тести з курсу.

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Абрамов Б.А. Теоретическая грамматика немецкого языка: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Б.А. Абрамов; под ред. Н.Н. Семенюк, О.А. Радченко, Л.И. Гришаевой. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. - 286 с.
2. Гузар І.Ю. Граматика сучасної німецької мови (Морфологія). Підручник для факультетів і відділів іноземних мов університетів та педагогічних інститутів (німецькою мовою). – «Радянська школа», 1956, - 147 с.
3. Herzog A. Deutsche idiomatische Wendungen für Ausländer: Eine Auswahl mit Beispiele. – VEB Verlag enzyklopädie Leipzig, 1983. – S. 175.
4. Kurze Deutsche Grammatik. S. GIRDENIENE, V. VAITEKUNIENE: Mokymo priemone I kurso studentams germanistams, VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS. - 2001, S- 124.
5. Walter Jung. Grammatik der deutsche Sprache. – VEB Bibliographische Institut Leipzig. – 1968. – S.518.

Допоміжна

1. Євгененко Д.А. Практична граматика німецької мови: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2002. – 456с.
2. Паремская Д. А. Немецкая грамматика (немецкий язык): Учеб.пособие. – Мн.: Выш. шк., 1999. – 390с.
3. Соколова Н. Б. Справочник по грамматике немецкого языка: Учеб. пособие. –

М .: Просвещение, 1999. – 544с.

Інформаційні ресурси

1. [www. deutscherklub-rgph.ru/wp.../abramov.pdf](http://www.deutscherklub-rgph.ru/wp.../abramov.pdf)
2. www.vk.com/doc45772_183181535?hash
3. [www. online-lernen.levrai.de/ deutsch-uebungen/regeln_der_grammatik.html](http://www.online-lernen.levrai.de/deutsch-uebungen/regeln_der_grammatik.html)
4. [www. beste-tps-zum-deutsch-lernen.com/Deutsche-Grammatik-lernen.html](http://www.beste-tps-zum-deutsch-lernen.com/Deutsche-Grammatik-lernen.html)
5. [www. mein-deutschbuch.de/ lernen.php](http://www.mein-deutschbuch.de/lernen.php)

14.ДОДАТКИ

Орієнтовні екзаменаційні питання:

1. Grammatik und ihr Gegenstand.
2. Grammatische Bedeutung, grammatische Form und grammatische Kategorie.
3. Grammatische Formen des Wortes.
4. Der morphologische Formenbestand des Wortes.
5. Die Wortarten in der deutschen Sprache (allgemeine Charakteristik).
6. Das Verb. Semantisch-grammatische Klassen der Verben.
7. Modalverben, ihre Bedeutungen in der deutschen Gegenwartssprache.
8. Grammatische Kategorien des Verbs (allgemeine Charakteristik).
9. Die verbalen Kategorien des Numerus und der Person.
10. Die grammatische Kategorie der Zeit. Die Bedeutungen des Präsens in der deutschen Sprache.
11. Zeitformen der Vergangenheit
12. Zeitformen der Zukunft.
13. Die verbale Kategorie des Modus.
14. Die grammatische Kategorie des Genus.
15. Die Wortart "Substantiv" in der deutschen Sprache.
16. Semantisch-strukturelle Klassen der Substantive.
17. Grammatische Kategorien des deutschen Substantivs.
18. Kategorie des Kasus. Deklination der Substantive, ihr Zusammenhang mit den
19. Kategorien des grammatischen Geschlechts, des Numerus, der Bestimmtheit/
20. Unbestimmtheit.
21. Kategorie der Bestimmtheit/Unbestimmtheit. Der Artikel in der deutschen Sprache, seine
22. Arten und Funktionen.
23. Grammatische Kategorien der Adjektive im Vergleich zu den Kategorien der
24. Substantive.
25. Semantische Klassen der Adjektive und ihre grammatischen Kategorien.
26. Syntaktische Funktionen der Adjektive; die Einteilung der Adjektive nach dieser Eigenschaft.
27. Adjektiv und seine grammatischen Kategorien des Geschlechts, des Numerus, des Kasus.
28. Kategorie der Steigerungsstufen.
29. Syntax, ihr Gegenstand.
30. Das Problem der Satzdefinition.
31. Der Satz, seine lexikal-strukturelle Basis.
32. Strukturelle Klassifikation der Sätze.
33. Wortfolge im deutschen Satz.
34. Funktionen der Wortfolge im deutschen Satz.
35. Die Rahmenkonstruktion im deutschen Satz.

Робоча програма навчального курсу

“ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА (НІМЕЦЬКА МОВА)”

Укладач: Шапочкіна Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германських та східних мов Київського університету імені Бориса Грінченка

Теоретична граматика (німецька мова). Робоча програма навчальної дисципліни / Укладач О.В. Шапочкіна– К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 24 с.